

EMPERADOR MAXIMILIANO É IMPERATRIZ CARLOTA

— Toch niet... Buiten mijne nicht mag niemand hem naderen, en dan staat zij nog onder zeer streng toezicht. Zij mag geen oogenblik met hem alleen zijn en geen woord tot hem spreken...

— Men weet aan hoogerhand wat de vogel waard is en de kooi wordt goed dichtgehouden...

— Natuurlijk, want hij kan gaan vliegen...

— Dan zou hij toch niet lang zijne vlerken kunnen uitslaan, want het volk moet niet veel voor hem over hebben, daar ben ik overtuigd van, van hier en elders de menschen te hebben gehoord.

— Toch heeft hij nog partijgangers, want er loopen in Mexico nog al boeven rond, die door het nieuwe keizerrijk hun belangen gediend zagen...

— Dat is de waarheid...

— Wij dwalen af, dacht don Diego... En het zou misschien argwaan wekken... Och kom, als dat het geval is, dan spreek ik van de speelschuld en ik maak den edelen kapitein weer mak...

En hij vroeg weer op den man af:

— Maar zeg mij eens, beste vriend, hoe ge er toe gekomen zijt den keizer te zien, die hier niet te zien is?... Dat versta ik niet al te best...

— Dat geloof ik... Wilt gij hem eens zien?

Aan deze vraag had don Diego zich in de verste verte niet verwacht...

Hij keek met groote oogen en zijn gelaat vol verbazing Alfonso aan.

— Gij zegt?

— Ik vroeg u of gij den keizer eens wenscht te zien?

— Mij niet laten vangen, dacht de don.

En onverschillig:

— Is er iets bijzonders aan te zien?

— Toch niet... De gelegenheid is echter zeldzaam en veel menschen zouden er goud voor geven.

— Ik ook, dacht don Diego, maar dat zal ik u nu juist niet zeggen...

— Ik geef er niets voor, zei hij lachend, maar ge moogt hem mij toch eens toonen... Kosteloos!...

— Kom hier, zei Alfonso, en ging naar het venster dat zich tegenover de deur bevond en dus aan de tegenovergestelde zijde van het voorhof uitgaf...

Hij schoof de gordijn weg en sprak:

— Ziet gij het zesde venster, van links naar rechts, gelijkvloers? Daar zit hij, bij het raam te lezen... Herkent gij hem?

— Ja... Ik heb hem eigenlijk nooit gezien dan op eene houtsnede, maar hij is het toch... Het is een hoofd dat men nooit vergeet als men het eens gezien heeft.

Don Diego bleef eene lange wijl toekijken, niet zoozeer om den vorst te zien, maar om na te gaan hoe de gebouwen van het klooster gelegen waren...

De kapitein liet de gordijn weer voor het venster schuiven en de twee mannen namen plaats bij de tafel, waar Alfonso de bekers weer vulde...

— Op uwe gezondheid, zei don Diego... Ik ben tevreden u de hand te hebben gedrukt... Ik houd veel van vriendschap, bijzonder als ze van menschen komt die de kaart, den beker en den degen weten te hanteeren...

Hij stond recht.

— Komt gij heden avond bij Gil Blas?...

De andere schrok geweldig. Hij antwoordde niet dadelijk.

— Zoo ja, ging de don voort, dan wensch ik u veel geluk bij het spel... Ik moet voor eenige dagen, wegens dringende zaken, op reis... Als ik ze heb afgedaan, keer ik vast en zeker terug, om met u weer een kaartje te trekken...

De eigenliefde werd levendig over Alfonso de Puabla en hij sprak, met ietwat trillende stem, alhoewel hij de grootste moeite deed om ze als gewoonlijk te laten klinken:

— De schuld die ik gisteren...

— Daar spreken wij niet over, die betaalt ge mij als het u het best gelegen komt... Toekomende maand, toekomend jaar, of als ik eens volstrekt wat goud noodig heb... Dat is nu het geval niet, want ik weet niet wat aanvangen met mijn goud... Adios, amigo, wij zien malkaar, als de Heer ons het leven laat, bij den braven Gil Blas weder...

De kapitein vergezelde don Diego, die trotsch over het voorhof stapte en den arm onder dien van Alfonso stak, tot aan de buitenste poort...

— Men zal mij dan nu niet meer gevangen nemen, zoo dacht de don als hij over het plein ging, en de hand niet meer aan mijn degen durven slaan... Het is waar, ik moet den luitenant van de Puabla de ooren nog afkappen... Maar, ik kan daar toch niet voor teruggaan... Dat is iets voor later... Hij zal waarschijnlijk als ik naar het klooster terugkeer zijn twee ooren nog wel bezitten... En, heeft ondertusschen een andere ze afgesneden, dan heeft die mijn werk gedaan...

Hij begaf zich, zoodra hij in de stad terug was, naar den winkel waar hij zijn nieuwe kleederen had gekocht en bestelde daar de schoonste en rijkste plunjes voor Jan en Rosse Kobe, maar vond er zijn gade niet voor den kleinen Indiaan.

— Ik wil de twee Oostenrijkers, zoo dacht hij, in een pak steken dat de rijkste Mexicaan zoo kunnen toonen en van Arroz een koning der Indianen maken...

In een ander winkel vond hij wat hij zocht en ging ook bij een wapenmaker twee prachtige degens koopen.

— Zulke kleederen, zoo meende hij, vergen een degen. Ik zal hun leeren hoe ze er moeten mede omgaan... Dat komt altijd te pas, zelfs om boschratten te braden!

Zwaar geladen trok hij naar de afspanning en gaf den stalknecht bevel zijn paard gereed te houden.

Hij betaalde aan de waardin zijn gelag en zijn schuld van zijn vorig verblijf en sprak:

— Binnen een half uurtje rijd ik weg... Ik heb het genoegen gesmaakt mijn vriend de Puabla weer te zien en met hem den nacht door te brengen...

Hij is nog steeds de brave en verknochte kerel van in onzen jongen tijd... Wel wat kitteloorig waar het op het punt van eer aankomt, maar dat is ook zijn grootste ondeugd of hoedanigheid, zooals gij verkiest het te noemen...

Ik keer terug naar mijne familie en heb eenige geschenken gekocht. Wilt gij mij eens helpen een paar pakken te maken, die langs beide kanten van den nek van mijn paard kunnen hangen?...

De waardin bood hem de gevraagde hulp, of beter gezegd, maakte alleen de pakken, want don Diego was daarbij zeer onhandig en had hij ze moeten samenstellen, om er g af mede thuis te geraken, hij zou er op het tegenwoordig oogenblik wellicht nog mede bezig zijn...

Het rijdier werd met de pakken beladen, stevig over zijn nek vastgesnoerd; de twee degens werden aan zijne zijde, aan den riem van het deken gebonden, don Diego sprong gezwind te paard en reed in vollen galop den weg naar de grot der verbondenen op...

— Hier ben ik, zei hij toen hij in de spelonk trad, en niet alleen, en dat op een toon alsof hij den keizer in hoogst eigen persoon medebracht...

De Witte Vogel zat bij de tafel zijn pijp te rooken, terwijl Jan en Rooie Kobe wat verder op den grond zaten en met de kaarten speelden...

Snelvoet was niet aanwezig en Arroz was nog niet van zijn tocht teruggekeerd...

— Ziet eens hier, amigos, kreet don Diego, wat ik voor u heb medegebracht... Als ge dat op eene sierlijke wijze weet te dragen, en ge moet mij maar tot voorbeeld nemen als ge dat dan wilt, zult ge tusschen de puikste modejonkers van Mexico en al de omliggende landen kunnen plaats nemen!... Ik zal u straks helpen kleeden.

En tot den Witten Vogel:

— En geen once goud heb ik uitgegeven. Al wat ik heb noodig gehad in de stad heb ik met het spel gewonnen... Hoe vindt ge dat?

— Goed gewerkt, antwoordde de Indiaan, maar zeg mij nu eens zonder uitstel wat ge er verricht hebt in het belang onzer onderneming...

Don Diego ging bij de tafel zitten en verhaalde, zonder een enkele bijzonderheid te vergeten, zoodat de Witte Vogel soms ongeduldig aan zijne pijp trok, geheel zijn wedervaren bij Gil Blas en in het klooster.

En hij besloot zijn verslag als volgt:

— De kapitein Alfonso de Puabla is in mijne handen en langs hem om zijne nicht; ik weet den keizer zitten, daar ik hem met eigen oogen heb gezien... Ik breng u al het goud terug dat ik voor dat gansche werk naar de stad heb medegedragen... Heb ik flinken arbeid afgedaan?

— Zeker, zei de Indiaan, er is niets van uw bedrijf af te keuren, er is van u veel te verwachten, maar tot heden hebben wij geen stap verder gedaan naar ons doel.

— Wat zegt ge! riep don Diego gebelgd...

— Uit uw relaas kan ik alleen opmaken dat de vorst ongenaakbaar is en wij hem langs uw nieuwen vriend, den kapitein der wacht, niet zullen kunnen naderen...

Dat zou trouwens geloof ik niet veel baten, daar wij toch met hem niet uit het klooster zouden kunnen komen...

— Met de medewerking van de Puabla toch wel.

— Misschien, maar ik zie niet in hoe gij zijne hulp zoudt bekomen.

— Ik heb hem in mijne handen.

— Maar zijne speelschuld zal hem er toch niet toe brengen zijn meesters te verraden!

— Dan heb ik eigenlijk niets uitgezet! kreet don Diego op droefgeestigen toon.

— Dat zeg ik niet, sprak de Witte Vogel na diep te hebben nagedacht... Dat zeg ik niet en ik ga eens goed overknauwen wat er uit uw werk voor nut te trekken is.

Hij stak zijne pijp weer in den mond en scheen vergeten te zijn dat don Diego naast hem zat...

Deze keek den Indiaan eenige oogenblikken onderzoekend aan, en, toen deze laatste de oogen sloot, als ware hij in slaap gesukkeld, stond de Mexicaan op en begaf zich bij Jan en Rooie Kobe, die de pakken hadden opengelegd en de schoone kleederen in oogenschouw namen.

— Hewel, wat denkt ge er van? vroeg don Diego, die al niet meer aan de Puabla dacht en nu geheel ingenomen werd door het aankleeden der twee jongens.

Alhoewel hij de kleederen op het oog had moeten meten, pasten ze wonderwel en niemand zou in dat prachtige plunje de twee soldaten hebben herkend, die in een verhakkeld en gescheurd uniform hadden rondgeloopen...

— Nu den degen omgord, zei de Mexicaan.

— Moeten wij een sabel dragen ook al? vroeg Rooie Kobe verwonderd.

— Dat hoort bij deze kleeren, deed Jan opmerken.

— Zoo is het, beaamde don Diego... En ik zal u leeren hoe gij het staal moet gebruiken, hoe gij op een, twee, drie een tegenstrever in het zand kunt doen bijten.

— Wat zegt hij allemaal? vroeg Kobe.

— Wel, dat hij ons zal leeren hoe wij onzen evennaaste de maag kunnen doen schuren, door hem in het stof te doen bijten!

— Dat begrijp ik niet.

— In het Loenhoutsch wil dat beduiden dat hij ons de beste manier zal leeren om met dat wapen een mensch naar het Pierenland te zenden...

— Als het dat maar is, sprak Kobe met overtuiging, daar zullen wij niet veel lessen voor noodig hebben... Ge steekt hem den degen in de borst of in den buik en de vent is een manneken minder...

— Ja, lachte Jan, als hij ondertusschen slaapt of den bijbel leest... Maar, als hij goed wakker is en uit zijn oogen ziet en daarbij ook een degen in de hand heeft, zal het zoo gemakkelijk niet gaan al gij het denkt...

— Ik sta hier te wachten, riep don Diego, tot uw vertelsel, waar ik geen woord, maar geen enkel woord van snap, ten einde is, om u te leeren hoe gij een degen uit de schee moet trekken...

Hij deed het Jan voor, een paar malen, en deze vatte dadelijk hoe dat gaan moest, en kon na een tiental minuten behoorlijk den degen ontblooten, met een sierlijken zwaai, zooals de don het hem voordeed.

Nu was het de beurt aan Rooie Kobe, die er echter niet in gelukte zijn wapen uit het hulsel te krijgen, zoo onbeholpen sleurde hij er aan, en, als hij het opeens te voorschijn trok, ontglipte het aan zijn hand, en zoo heftig had hij het er uit gehaald dat het door de lucht vloog en op de tafel terecht kwam, naast den Witten Vogel, die verbaasd de oogen opende en rechtsprong.

— Het is niets, zei don Diego.

— Toch wel, sprak de Indiaan, het is een degen en ik houd er niet aan dat men mij zulke bloemen naar het hoofd smijt!

Kobe stond beteuterd te zien...

— Ik geloof dat wij beter zullen doen uwen makker een broodmes in de handen te geven dan een degen, meende don Diego... Zeg hem dat hij eens in het bosch zien gaat of wij er niet zijn... Ik zal dan de les voor u voortzetten.

De Mexicaan zag met verbolgen blikken Rooie Kobe aan terwijl hij deze woorden sprak.

De tranen stonden den Loenhoutenaar in de oogen en hij vroeg zijn makker:

— Wat zegt hij, Jan?

— Dat gij een boeren pummel zijt, dat ge uwen degen moogt blijven dragen, als ge hem terug in de scheede kunt steken, maar dat ge hem nooit meer met het bloote oog moogt bezien...

— Wie mag ik nooit meer met het bloote oog bezien?... don Diego?...

— Neen, Loenhoutsch halfhout, uw degen, dien ge van de tafel moet wegnemen...

— Ge moet zoo barsch tegen mij niet spreken, Jan... Ik heb u niets misdaan... Ik heb veel lust om hier weg te loopen...

— Loop naar de weerlicht!... Houd u stil en zie goed na wat don Diego met zijn degen doet... Misschien snapt ge er toch iets van...

De Mexicaan zette de les voort. Jan begreep er dra alles van en don Diego zei hem dat hij van hem een schermmeester zou maken.

— Het zit in het bloed, zei Jan... Mijn beroemde voorvader, Jan Zonder Vrees van het Krabbenstraatje, wist er met zijn zwaard zeven in één slag te slagen...

— Dat doet me plezier, zei de Mexicaan. ik houd van zulke mannen.

De Witte Vogel scheen uit zijn verdooving op te schieten.

Hij opende de oogen weer, legde zijn pijp op de tafel en riep don Diego.

— Ik geloof, zei hij, dat ik er iets op gevonden heb... Luister eens wat ik ontworpen heb en als gij het degelijk hebt begrepen, zeg mij dan eens hoe ge er over denkt.

HOOFDSTUK XV

WAAR ROOIE KOBE VAN LOENHOUT DE MAN BLIJKT TE ZIJN

Arroz was 's anderdaags teruggekomen zwaar beladen met goud... De twee zakken waren goed gevuld en de jonge Indiaan was zeer opgewekt en scheen er niet vermoeid uit te zien...

Allen keken hem verbaasd aan, want ze dachten iemand te zullen aanschouwen die niet al te best meer op zijne beenen zou kunnen staan, zooals de eerste maal...

— De reis is voorspoedig afgeloopen, zei de Witte Vogel, naar wij kunnen opmaken uit uw lichamelijken toestand...

— Gij hebt de trap van den boozen geest en den waterval des doods tot een beteren weg gemaakt dan den eersten keer, voegde don Diego er bij.

Arroz was gaan zitten.

— Ik zou dadelijk kunnen terug gaan, zoo sprak hij, maar dat zal ik binnen kort in uw gezelschap doen, don Diego, want ik ben er overtuigd van dat gij hem met groot genoegen zult willen mademaken... Is het niet?

Grooter oogen had de Mexicaan nog nooit opgezet en zijn gelaat had nimmer zulke verbazing uitgedrukt.

— Met u medegaan?...

— Wel ja, om goud te halen, want wij kunnen ons krijgsfonds niet groot genoeg maken. Schenk mij een glas wijn in en ik zal u alles verduidelijken.

Na een goeden teug gedronken te hebben. begon Arroz het verhaal van zijnen tocht:

— Met mijn gerief kwam ik zeer gemakkelijk over het water der krokodillen, waar die leelijke beesten nog altijd op den loer lagen...

Ook de weg naar de hut der oude Indiaansche was met geen hindernissen bezaaid, des te meer dat ik hem nu beter kende en het zoo geregeld had dat ik er des nachts niet langs moest...

— De oude heks woonde er nog? vroeg don Diego.

— Ja, en deze maal heb ik veel lust gevoeld het wijf dood te rammelen!

— Dat hadt gij de eerste maal moeten doen, ik heb het u toch gezegd.

— Ik zou een dwaze daad begaan hebben, ge zult gaan hooren waarom...

Toen zij mij zoo gezond en vol moed terugzag, riep zij uit:

— Zijt gij de man dien ik van den dood heb gered of zijt gij een tweelingsbroeder van dien goudzoeker?

— Ik ben het zelf en ga terug naar den goudvoorraad.

— Gij zijt er geweest?

— Ja, en denk nog meer dan eens dat oord op te zoeken.

— Langs de trap van den boozen geest?

— Hoe anders?

— Gij hebt ze beklommen?

— Zonder hinder.

— En de waterval?

— Was voor mij geen hinderpaal.

— En gij wilt nog steeds meer goud bezitten...

— Ik heb u reeds gezegd met welk doel.

— Gij volhardt in uwe boosheid?

— Ik volhard in het bedrijven mijner goede daad!

— Ik herhaal het nogmaals: het goud zal u diep ongelukkig maken...

— Ik zal dan het ongeluk geduldig dragen, gesterkt door de overtuiging dat ik mijnen plicht heb gedaan...

Zij lachte weer schril...

— En gij hebt haar deze maal eene goede ranseling toegediend, zei don Diego.

— Neen, ik had er geen lust toe, omdat ik niet meer zenuwachtig was en haar gelach op mij niet den minsten kwaden indruk meer maakte.

De Indiaansche was gaan zitten, met de ellebogen op de knieën en het hoofd in de handen.

Lang bleef zij in gedachten verslonden...

— Mag ik in uwe woning wat rust nemen.

Mijn woorden deden haar uit hare gepeinzen opschieten en zij staarde mij verbaasd aan, als had ze geheel vergeten dat ik mij daar bevond...

Zij rees op, legde haar rechterhand op mijnen schouder en sprak:

— Gij zijt een man... Ik ben er fier op dat gij tot mijn ras behoort!... Kom...

Ik volgde haar naar hare woning, waar zij mij haar karig voedsel voorzette en, als ik gegeten had, zegde zij dat ik rusten moest.

— Ik zal u straks iets mededeelen, zoo sprak ze, dat u met vreugde zal vervullen...

— Doe dat nu maar...

— Neen, als gij zult rust genoten hebben...

Toen ik een paar uur geslapen en daarna nog wat gegeten had, zei ik:

— Ik ga weer de baan op... Wat hebt ge mij te zeggen?

— Ik weet niet meer of ik het doen moet.

Was het weer een gekke streek?

Ik voegde haar slechtgezind en op barschen toon toe:

— Houd het dan voor u!

— Dat zal ik!... Als ge dan toch uw onheil in het goud wilt zoeken, moet ge maar de kans loopen den nek te breken...

Ik haalde de schouders op en wilde mij verwijderen...

— Goede reis, riep ze mij toe... Gij hebt gelijk boos te wezen, want ge zult weer de trap van den boozen geest op uwen weg vinden...

— Loop naar den weerlicht!

Ik ging henen...

Zij kwam mij nageloopen en versperde mij den doortocht op het woudpad...

— Neen, sprak ze, gij zijt een man!... Luister, er is een ander middel om naar den goudvoorraad te gaan...

— Wat?

— Ja, die geen gevaar oplevert en dien gij kunt nemen om terug te keeren, zoodat ge niet langs den waterval den dood moet trotseeren...

— En gij kent dien weg?

— Ja...

Toen, don Diego, gevoelde ik een oogenblik grooten lust haar te rammelen tot ze er bij neervallen zou... Op dat oogenblik kwam mij alles voor den geest wat ik op den verwenschte trap en over die vervloekte waterval heb moeten doorstaan...

En zij kende een weg die geen gevaren opleverde, die mij al dat leed had kunnen besparen...

Ik toomde echter mijn woede in, want als ik haar slecht bejegende, haar mishandelde, zou zij mij niets bekend maken.

En ik sprak schijnbaar kalm:

— Die weg was u bekend toen ik de eerste maal hier kwam?

— Ja...

— Waarom hebt gij dat niet gezegd?

— Het goud maakt niet gelukkig...

— Ja, dat weet ik nu al...

— En ge gelooft het niet... Maar ge zijt een man, een Indiaan van de echte soort en daarom zal ik u den anderen weg wijzen... Luister...

Ge kunt wel begrijpen dat ik geen enkel woord liet verloren gaan...

— Gij kent de toovergrot? vroeg de oude.

— Naast de trap van den boozen geest?

— Ja... Welnu, naast den gouden ring steekt een stukje rots uit, dat ge naar links

moet trachten te verschuiven... Met een stuk steen gaat het wel...

— Ik heb hier eene bijl...

— Nog beter... Maar breek den rotstop niet, want dan komt ge nooit meer klaar... De achterwand van de grot zal zich openen en ge staat voor een gang, in den berg gegraven en die u naar een anderen kant brengt...

Zij lachte.

— Dat hebt ge niet kunnen denken, he?

— Gij hebt den weg ontdekt?

— Ja, toevallig, door den ring te bewegen... als ik goud noodig had, om in het verderf te geraken... Zijt ge nu tevreden?

Ik antwoordde bevestigend, alhoewel ik het zoozeer niet was...

Sprak de oude heks de waarheid?

Was ze niet gek en bestond er wel een andere weg om naar de goudvoorrraad te gaan?

Waarom had de toovenaar hem mij niet aangewezen.

Of kende deze laatste het geheim der grot niet?

Al deze gedachten dwarrelden in mijn geest om en ik verliet de vrouw, zonder haar dank te zeggen...

Ik hoorde nog uit de verte, door het woud heen, haar gillend gelach en haar geroep:

— Goud maakt niet gelukkig!

Gij raadt reeds dat ze de waarheid had gesproken.

Het rotspuntje kon ik gemakkelijk opzij schuiven en de gang in de grot lag voor mij open...

Hij was wijd en breed...

Veel heb ik hier niet bij te voegen.

Ik vulde mijne twee zakken met goud en kwam terug langs den weg dien ik tot daar begaan had...

Ik vond bij den terugkeer de oude vrouw in hare hut en ik dankte haar deze maal oprecht voor hare mededeeling, die mij zooveel leed bespaard had.

— Wilt gij wat goud? vroeg ik, met het beste inzicht van de wereld.

Zij spuwde op den grond, naar mijne zakken, en kreet:

— Is dat mijne belooning!... Heb ik dat verdiend!... Weg met die vuilnis!... Ga heen!...

En zij stampte met den voet naar het goud...

— Dat wijf is stapelgek! zei don Diego, en hij keek met welgevallen naar de twee zakken die op de tafel lagen en streelde ze met de hand...

Hij was niet hebzuchtig, maar hij aanbad het goud, omdat hij het noodig had om zijn drift naar het spel te bevredigen.

— Nu weet ge er alles van, zei Arroz, en zal het u klaar zijn waarom ik u heb gezegd dat we nu samen naar den goudvoorraad kunnen gaan...

— En uw eed? zei de Witte Vogel... Gij hebt den toovenaar gezworen het geheim niet te zullen verraden...

— Het geheim van den weg naar de kreek, maar nu ken ik er een anderen, mij door de Indiaansche aangeduid en ik blijf nu mijn eed getrouw, als ik u langs de gang onder den berg naar den voorraad leid...

— Inderdaad...

— Wanneer gaan wij er op los? vroeg don Diego, die gereed zou gestaan hebben om dadelijk op te trekken...

— Don Diego, zei de Witte Vogel gestreng, zijt ge reeds vergeten dat al uwe krachten aan onze onderneming moeten gewijd zijn?

— Zeker, en als ik goud wensch te halen, zal het daartoe bestemd zijn...

— Maar, ik heb u medegedeeld wat ik van u verwacht, en gij zoudt naar het goud willen ijlen...

Don Diego stond daar bedremmeld...

— Het is waar, zei hij. We zullen de reis naar den goudvoorraad dan maar uitstellen... De heilige Madona weet of ik hem wel ooit zal te zien krijgen!...

— Dan zal het nog niet zoo erg wezen... Er zal hier genoeg van dat metaal worden overgebracht, om u tevreden te stellen. Ge kunt al beginnen met uwe zakken tot barstens toe te vullen, want ge zult er veel noodig hebben om te gelukken in hetgeen ik u heb opgedragen... Hebt ge reeds een plan, dat u kans geeft tot slagen?

— Ja en neen...

— Dat is een Mexicaansch antwoord... Bij ons Indianen bestaat dat niet... Bij ons is het ja of neen!

— Ik wilde zeggen: zoo half en half...

— Don Diego, zoo gaan wij er niet geraken... In onze onderneming mag er niets half en half worden uitgevoerd en dus mogen wij ook geen plannen bezitten half en half!...

— Het is waar, antwoordde de don, maar ik kan u nog niets stellig mededeelen... Ik heb wel het een en ander bedacht, maar het zal van de omstandigheden afhangen hoe ik mijn voornemen zal wijzigen of doorzetten... Dat gaat toch zeker wel bij de Indianen?

De Witte Vogel keek hem doordringend aan...

— Als het niet anders kan, ja, maar een goed afgeteekende weg naar een bepaald doel, is toch te verkiezen... Wanneer vertrekt gij?

— Binnen een paar uur, als het mogelijk is. Uitstellen is tijd verliezen...

— Dat is zoo... Ge zijt nog altijd van plan de twee jongens mede te nemen?

— Meer dan ooit... Ik verwacht zeer veel van Juan — zoo noemde hij Jan van 't Schelleken — en ik geloof dat zijn makker mij ook wel van nut zal wezen... Ik moet hem nog het een en ander aanleeren...

In den namiddag vertrokken don Diego, Jan en Kobe naar de stad, en het was een nog al lange weg, daar de twee Vlamingen niet te paard konden rijden en het drietal dus te voet moest gaan...

Hun eerste bezoek, toen ze de herberg verlieten waar don Diego de vorige keeren was afgestapt, gold een barbierswinkel, waar ze alle drie volgens al de regels van de haarkapperskunst werden behandeld en waar zij met goed verzorgden kop, glad geschoren gelaat, opgestreken knevel en geparfumeerd als een rozen- en lelieperk buiten kwamen.

— Nu gaan we, zei don Diego, een ander pak voor uw gezel koopen, want hij moet als onze knecht te voorschijn komen, en kan dus niet in dit mooie plunje blijven rondloopen...

— Het zal hem geen plezier doen, want hij is zoo fier als een donderbeestje op een witten muur...

— Hij zal zijne prachtige kleederen terugbekomen zoodra zijn rol van knecht zal uitgespeeld zijn...

— Ik zal trachten hem dat wijs te maken, maar ik denk dat het niet gemakkelijk zal gaan.

En tot Rooien Kobe:

— Zeg eens, beste makker, wij gaan u in de kleederen van een knecht steken.

De andere keek hem met groote oogen aan en vroeg:

— Waarom?

— Omdat gij onzen knecht moet worden, den dienaar van don Diego en van mij.

— Wat heb ik misdaan?

— Hoegenaamd niets, maar dit komt zoo te pas in het spel dat wij gaan spelen om den keizer te verlossen.

— Wat moet ik doen als uw knecht? De schoenen poetsen, voor ons eten zorgen... en van alles?

— Och neen, gij moet niets doen, want ge zijt onze knecht maar in schijn... Als het noodig is moet gij ons helpen, en dan zal ik u dit wel zeggen... Als gij iets als knecht te verrichten hebt, dan zal het in onze onderneming zijn om den keizer in vrijheid te stellen...

— Als ik dat dan maar kan!... Zal het moeilijk zijn, Jan?... En mag ik bij u blijven, want alleen zou ik voor niets goed zijn...

Jan van het Schelleken lachte met smaak.

— Wees gerust, zei hij, wij zullen u in het oog houden, wij zullen u niet loslaten, in het belang van ons eigen vel.

— Heb ik iets met uw vel te maken in hetgeen wij gaan uitrichten?

— Ja, antwoordde zijn kameraad, zeker, want ge zoudt ons met een verkeerde streek in den bak kunnen helpen en onder het schot der geweren van Juarez... Luister dus met uw luiken wijd open, als ik u iets zal opleggen... Uw eigen vel komt ook in het gedrang als ge niet oplet, en, ge weet het Kobe, gij bezit slechts één vel!...

Er werd voor de Rooie een eenvoudig pak gekocht, dat hem eigenlijk beter paste dan de mooie kleeren die don Diego hem had gegeven.

Kobe had een kop om de rollen van gedienstigheid te spelen.

— Heden namiddag, tegen den avond, zei don Diego, gaan wij naar den winkel van Gil Blas...

Zooals ik het u reeds gezegd heb, zijt ge mijn neef, die voor een paar dagen naar de stad is gekomen om met zijn oom een paar erfeniszaken af te doen...

Ik zal aan het gezelschap wel diets maken wie gij zijt en hoe gij het einde van uwen rijkdom niet kent...

Het is toch gemakkelijk een jongen man te verbeelden die het goud door vensters en deuren werpt en zijn leven doorbrengt met drinken en beminnen...

— Ja, zei Jan, ik geloof dat ik zooiets wel gemakkelijk zal weten te doen en het lang zou kunnen uithouden ook... Het zal mij varen, gis ik, als het zal afgeloopen wezen...

— Indien wij gelukken in ons spel, beste jongen, dan zal de keizer er wel voor zorgen dat wij het overige van ons leven in plezier en rijkdom doorbrengen...

En hebben wij den goudvoorraad niet, dien Arroz ons zal aanwijzen en die wel meer dan onze levenstijd zal duren, naar ik hoop...

Pepitas als een arm zoo dik en waarmede ge een mensch den kop kunt inslaan... Ik heb het ondervonden...

— Maar, als wij in onze onderneming niet gelukken?

— Dan schieten ze ons misschien dood, en dan hebben wij niets meer noodig!... Of wij kunnen het hazenpad kiezen, en zoo zitten we er toch niet slechter voor dan toen wij elkander in het woud ontmoet hebben!

— Het is waar...

— Dat is echter uitgesloten... Ik heb een voorgevoel dat wij zullen slagen en als ik een voorgevoel heb, amigo, dan komt het altijd uit zooals ik het voorzien heb!... Het geluk kan mij soms wel eenige dagen, eenige weken zelfs loslaten, maar het keert bij mij terug, daar is niet aan te twijfelen.

— Gij zijt met den helm geboren?

— Dat is wel mogelijk, antwoordde don Diego, die niet al te best begreep wat Jan beduiden wilde, die soms met handen en voeten moest werken om zijn Spaansch duidelijk te maken en er niet altijd in gelukte...

— Ik herinner het mij echter niet, voegde de don er bij... Een mensch kan alles niet onthouden!...

— En het is nog al lang geleden ook, besloot Jan.

Tegen den avond begaven zij zich naar den winkel van Gil Blas.

Onderweg zei don Diego:

— Wilt gij gelooven, amigo, dat ik een dubbele muilezel ben.

— Zooiets zou ik niet durven te denken...

— Het is nochtans zoo. Ik heb toch gezegd dat ik u aan het gezelschap, en vooral aan mijn vriend Alfonso de Puabla ging voorstellen als mijn neef...

— Ja.

— Uit Mexico, de hoofdstad...

— Inderdaad...

— Wat gist ge dat die heeren wel zullen denken, als gij dan met uw Spaansch voor de pinnen komt?

— Het is waar, don Diego...

— Wat is er waar?

— Dat gij een dubbele muilezel zijt!

— Als een ander het moest beweren, amigo, ik... Maar, gij zijt mijn vriend en ik laat het u toe, wel te verstaan zooals thans, als ik het eerst zelf heb gezegd... Maar gij zult uw woorden intrekken als gij zult gehoord hebben hoe ik die scheur onmiddellijk zal lappen...

Kent gij geen andere taal als het Oostenrijksch? Al waren het maar eenige volzinnen.

— Buiten mijn Vlaamsch, antwoordde Jan, ken ik nog eene klad Engelsch, zooals iedere jongen die aan de haven heeft rondgeloopen...

— Welnu, dan zijt gij geboren en grootgebracht in Engeland en nog niet lang in Mexico... Ik zal uwe historie wel opdisschen. Luister maar goed naar mijn woorden, opdat ge mij nadien niet zoudet tegenspreken...

En als ge dan iets te zeggen hebt, meng dan uw Spaansch maar met Oostenrijsch en Engelsch, want ze kennen van deze twee talen geen gebenedijd woord... Wat denkt ge er zooal van?

— Geen spraak meer van een muilezel, zei Jan met overtuiging.

— Ja, amigo, ik kan wel eens een oogenblik van de rechte baan afwijken, maar ik geraak er toch altijd weer op... Weet uw gezel wat wij van hem verlangen, heeft hij het gesnapt?

— Amigo, ik heb het hem goed uitgelegd en het is trouwens niet moeilijk.

Toen zij in de achterkamer van Gil Blas binnentraden was het spel er reeds volop aan den gang en Alfonso de Puabla was er ook.

Het was met weinig genoegen dat hij don Diego zag, want hij was al wat lichter over zijn speelschuld gestapt, met de hoop zijn schuldeischer in de eerste tijden en misschien nooit meer weder te zien.

Een mensch, die van geen hout nog pijlen weet te maken vleit zichzelf steeds met de zoete hoop dat er iets zal voorvallen dat weer hout levert om de noodige pijlen te fabriceeren.

Maar de kapitein moest tegen wil en dank een verheugd gelaat opzetten en zijne vreugde over het zoo spoedig weerzien van zijn vriend lucht geven.

— Wie zou gedacht hebben, zoo sprak hij, dat wij zoo snel het genoegen zouden smaken u hier te zien verschijnen!

— Ik zou het zelf niet durven denken hebben, meende don Diego, en er zouden veel dagen verloopen zijn eer ik hier weer kwam, ware het niet geweest dat mijn neef mij is komen opzoeken en ik hem beloofd heb de stad te laten zien en de plaatsen waar vreugde te rapen is...

Mag ik hem voorstellen aan de heeren?

En met eene diepe duiging:

— Don Juan de Scelly...

Dat was zooal het eenige dat de don had weten te onthouden van Jan van het Schelleken en kon uitgesproken krijgen van die volgens hem moeilijken Oostenrijkschen naam.

De Mexicanen rezen op en handdrukken werden met veel hoofsche buigingen gewisseld.

— Ik zal er bijvoegen, zoo ging don Diego voort, dat mijn neef, gewonnen en geboren in Engeland, er werd opgevoed en er gestudeerd heeft, zoodat gij hem moet verontschuldigen als zijn Spaansch wat te wenschen overlaat en met Engelsche woorden, ja, met Engelsche volzinnen doorspekt is...

Maar hij weet zich toch verstaanbaar te maken en zijn goud spreekt alle talen...

Hij is zoo rijk als de zee diep is, hij bezit Fortunatus beurze en deze is dan ook altijd gevuld...

Ik geloof niet, heeren, dat er nog meer aanbeveling noodig is om mijn neef in uwen kring op te nemen, des te meer dat ik, don Diego, hem u voorstel...

Deze woorden werden op algemeene instemming onthaald en het spel ging aan den gang, eerst don Diego tegen de Puabla, die weer verloor, maar de kans zag keeren toen de don zijne plaats aan Jan van het Schelleken afstond...

Deze had geen geluk in het spel — gelukkiglijk dacht zijn oom, omdat het in zijn comedie te pas kwam — en verloor keer op keer, hetgeen hem eenige Vlaamsche verwenschingen van den havenkant ontlokte, die de aanwezigen voor mooie Engelsche woorden namen...

— Ongeluk in het spel is geluk in de liefde, meende don Diego, en daar mijn neef verlangt de wereld rond te reizen om een levensgezellin te ontdekken, zal hem het verlies van deze enkele klompjes goud niet te veel ergeren...

Maar, hij is een speler van het echte ras, vermits hij tot mijne familie behoort, en diensvolgens is hij een paar minuten zenuwachtig, als het lot hem niet gunstig is...

Op dit oogenblik verloor Jan weer eene groote som en bezegelde den tegenslag met een fellen vuistlag op de tafel, en een klinkenden:

— Potverbloemen — nog — toe!

— Yes, zei don Diego, het eenige woord Engelsch dat hij ooit gehoord en onthouden had.

En tot Alfonso de Puabla, wiens gelaat blonk van voldoening omdat hij maar gedurig het goud van Jan naar zich kon toeschuiven:

— Wij verdubbelen onzen inzet...

Hij nam eenige pepitas uit den zak en schoof ze Jan toe.

De kapitein won weer...

— Ik zei u daar straks dat mijn neef de wereld wenscht rond te reizen om een vrouwtje te vinden...

Hij is zeer bijgeloovig en een droom heeft hem daartoe aangezet...

Ik mag het u wel vertellen, want hij zelf steekt het onder geen stoelen of banken.

Hij droomde dus dat hij in een schoonen tuin zat, die hem toebehoorde, en waar de boomstammen van goud en zilver waren en de bladeren ook van deze edele metalen...

Ook de planten die in perken op de wijde graspleinen groeiden en die bloemen droegen samengesteld uit diamanten, briljanten en gekleurde edelsteenen...

De zon bescheen dat landschap en deed alles schitteren, glinsteren en pralen dat de oogen er van schemerden...

Mijn neef was op eene witte marmeren bank gezeten, tegenover eene fontein, die een gulden Spaanschen wijn in de lucht spoot, die in flikkerende druppels in eene kom van onyx neerkwam en een geur verspreidde zooals er nooit een in den winkel van een haarkapper op te snuiven was.

Plotseling veranderde de kleur van het opgespoten water der fontein en ging in talrijke kleuren over, om een beeld te vormen, dit van eene mooie vrouw in een kleed van purper en goud gehuld, maar fijn als uit spinrag gesneden en doorschijnend als kristal...

De vrouw zweefde naar mijn neef toe, en, met eene heldere, welluidende stem, die als zachte muziek klonk, sprak ze:

— Juan, gij denkt aan uwe bruid.

Met de grootste ontsteltenis antwoordde mijn neef:

— Mejuffer...

— Noem mij uw meter...

— Meter, het is waar, ik dacht aan de vrouw die ik eens huwen zal en die de moeder mijner kinderen zal wezen...

— Gij stelt u haar nog niet voor?...

— Neen...

— Het is uw plicht haar te zoeken...

— Dat wil ik doen, meter... Waar?

— Ik weet zulks, maar ik mag het u niet zeggen... Het leven is in alle opzichten reeds zoo mild voor u geweest, dat het al te gemak-

kelijk zou wezen als ik u het meisje zou aanduiden...

— Wat moet ik dan doen?...

— Zoeken in de wijde wereld...

— Die is zoo groot...

— Begeef u naar het Westelijk deel...

— Ik zal het doen...

— Wacht niet langer...

— Morgen zal ik vertrekken...

— Nog dit kan ik u zeggen: uwe bruid zal jong en beeldschoon zijn en Carmen heeten...

Alfonso de Puabla, die met weinig aandacht geluisterd maar toch het verhaal min of meer gevolgd had, spitste nu de ooren.

— Een familielid, zoo ging de fee voort, zal u in betrekking brengen met het meisje.

Toen verdween de verschijning weer in het water der fontein, die weer gouden wijn in de hoogte zond.

In het zilveren en gouden gebladerte der boomen hieven talrijke vogels een hemelsch gezang aan en mijn neef ontwaakte...

Ik heb u reeds gezegd, dat hij erg bijgeloovig is, en hij beschouwde deze droom als een bevel van den Heer des Heeren, om in de wijde wereld zijne bruid te gaan zoeken...

Hij vertrok den dag zelven, om in het Westen al de plaatsen te bezoeken waar hij familieleden bezit.

Mijn neef wenscht zijn Carmen...

Alfonso de Puabla keek weer op en liet zelfs zijn aandacht een oogenblik van het spel aftrekken...

— Hij bijt! dacht don Diego en voleinde den begonnen volzin:

— ...zeer spoedig aan te treffen, maar dat belet hem niet van het leven te genieten, en vooral te drinken en te spelen waar men hem daartoe de kans biedt... Twee kruiken van den besten wijn... Caramba!

Ik verzoek u, heeren, den beker te ledigen op het heil van de onbekende Carmen...

Zij dronken, maar werden op dat oogenblik opgeschrikt door een hevige woordenwisseling in den winkel van Gil Blas...

Toen zij zich naar het speelhol begaven, had Jan tot Rooie Kobe als volgt gesproken:

— Ge zult waarschijnlijk in gezelschap komen van een paar bedienden, die op hunne meesters daar wachten... Bij hen zal hoogst waarschijnlijk de knecht zijn van kapitein Alfonso de Puabla. Tracht met hem goed over de baan te gaan en zijne vriendschap te winnen...

— Ik ken hem niet...

— Gil Blas zal hem u op mijn verzoek aanwijzen...

— Spreekt hij Vlaamsch?...

— Natuurlijk niet en hij zal wellicht alleen Spaansch kennen, maar dat is geen reden om zijn vriend niet te worden. Wel integendeel... Gij zult de gelegenheid niet hebben iets te zeggen dat hem niet bevalt... Doe uw best.

— Zeker, maar ik weet niet hoe ik het zal aanvangen...

— Om uw best te doen?... Wel op zijn beste...

Rooie Kobe knikte ja, maar hij begreep niet hoe hij het aan boord moest leggen.

De winkelier duidde hem een grooten, dikken kerel aan, met een hoogrood gelaat, groote donkere oogen die als karbonkels schitterden en gedurig heen en weer in hun kassen rolden... Hij droeg een vervaarlijken zwarten knevel, zwaar en lang en die met de punten den hemel bedreigde... Zijn voorhoofd was kaal tot in den nek en zijn ooren stonden als luiken van zijn kop verwijderd... Zijn neus was dik en plat en zijn kin vooruitstekend, als van een paljas... Eene schoone en zware basstem kwam van tusschen zijne dikke, vuurroode lippen.

Bezijden den winkel, achter de toonbanken, bestond er een klein, smal vertrek, waar de winkelier zich ophield, als hij niet naar den kelder moest gaan om de dorstige kelen der spelers te laven, en, als er druk met de kaart werd opgegaan, daalde Gil Blas nog al dikwerf in den onderaardschen wijngaard des Heeren...

In dat kamertje verbleven gewoonlijk de bedienden, die op hun meesters wachten om ze naar huis te leiden, hetgeen dikwerf noodig was, wijl de wijn van Gil Blas nog al gemakkelijk naar het hoofd liep, en de beenen der drinkebroers dan maar zwak werden...

De knechten spraken er ook de kruik aan, als hun meesters niet vergaten voor hen te zorgen en als ze zelf geld bezaten.

De winkelier schonk ook wel op krediet als hij de mannen kende en deed het zelfs met genoegen, daar hij dan met dubbel krijt kon schrijven...

Ofwel voegde hij geheel het gelag en er nog wat bij, op de rekening van den meester.

Zoo ging het met allen in Mexico en zoo gaat het elders nog!...

Rooie Kobe had plaats genomen op eene houten bank tegen den muur, naast Gonzales den bediende van den kapitein Alfonso de Puabla of beter gezegd den krijgsknecht van

den bevelhebber der wacht, want Gonzales was soldaat, had het zelfs tot den graad van eersten soldaat gebracht...

Zij hadden malkaar de hand gedrukt.

Hier dient gezegd dat Kobe de zijne had uitgestoken en, als Gonzales de hand niet in deze van den Rooie had gelegd, had deze laatste de dikke vingeren van den krijgsknecht gegrepen en ze met kracht gedrukt, terwijl hij den arm van Gonzales had geschud als ware het de stam van een notenboom wiens vruchten hij op den grond wilde krijgen...

De zware man had dan Kobe met een vloed van woorden overstelpt, waarvan hij er geen enkel begrepen had, maar hij had bevestigend met het hoofd geschud en gedaan alsof hij er alles van verstaan had.

Kobe was spoedig de vriend van Gonzales, al was hun samenspraak beperkt bij het geratel van Alfonso's knecht en het geknik van Kobe, dat zoo goed voor ja, als voor neen kon gelden, want als hij ja bedoelde schudde hij tevens met het hoofd, zoodat zijn antwoord in twee richtingen kon opgenomen worden.

Gonzales had spoedig gevraagd of Kobe stom was, en deze had ja geknikt, zonder te weten op welke vraag hij antwoordde, en wijl hij Gil Blas had gewenkt en hem met bewijzen te kennen gegeven dat hij eene kruik wijn en glazen wenschte te bekomen, had Gonzales geoordeeld dat zijn nieuwe vriend een stomme was die zijn bekenden wist te behandelen zooals het behoorde.

Zij hadden geklonken en gedronken en voorts met teekens en bewegingen beproefd malkaar het een en ander diets te maken...

Er werden ook sigaretten gerookt en de tabak, die bijzonder zwaar was, hielp den vurigen wijn om den Rooie het bloed naar het hoofd te doen stijgen en hem zoo op te zweepen dat hij voor niets zou deinzen...

Kobe was dronken geworden en in dien toestand zou hij het durven te beproeven hebben den toren van de kerk van Loenhout in zijn armen te nemen en thuis op het dak zijner woning te plaatsen...

Hij wilde met een stuk in den kraag ook geestig en plezant zijn en was het natuurlijk als een olifant die in een porseleinwinkel een aardig dansje zou willen doen...

Telkens Gil Blas naar den kelder om wijn moest, sloop hij kalm in den winkel en kwam bij zijn vrienden terug met een handvol koekjes, een greep rozijnen, wat suikergoed of iets anders dat hij er had kunnen kapen...

Zijn gezellen vonden dat ook plezierig en aten alles op dat Kobe aanbracht...

Maar Gil Blas had zulks in het oog gekregen, hij had op den loer gestaan en toen de Rooie weer de hand in een kistje met opgelegd fruit stak, greep de winkelier den dief bij het oor en trok er met kracht aan.

— Zoo gaat dat hier niet! kreet hij en draaide nog eens met het oorlapje van Kobe...

De andere bedienden waren komen zien wat er gaande was en stonden in het deurgat.

Kobe werd plots uiterst woedend, als hij bemerkte dat zijne gezellen er plezier schenen in te vinden dat hij als een kind bij het oor werd getrokken door Gil Blas...

Hij werkte met een kreet van pijn zijn oorluik los, greep de winkelier bij den nek en duwde hem met den kop in een vat fruitsiroop dat een meter verder open stond...

Ge kunt u voorstellen hoe Gil Blas hoofd er uit zag, toen zijn eigenaar het gezwind uit de kuip, waarin hij zou gestikt zijn, terug trok...

De winkelier wilde Kobe te lijf, met een groot mes dat hij op de toonbank had te pakken, maar Gonzales sprong tusschen beiden...

Hij greep den arm van den winkelier, gaf hem een krachtigen wrong, zoodat het mes op den vloer viel en wierp Gil Blas met een fellen zwier achteruit, die den man deed uitschuiven en met zijn gesiroopt hoofd vrij onzacht tegen zijn toonbank deed terecht komen...

De spelers en hun gezellen kwamen uit de achterkamer om te zien wat er gaande was...

Gil Blas was rechtgekrabbeld en wilde het gebeurde ophelderen, maar verwekte een uitbundig gelach met zijn van siroop druipend gelaat, waarboven de gesiroopte haren, die tegen den schedel plakten, aan een kokernoot deden denken.

Gonzales sneed hem het woord af en zei:

— Deze heer hier, en hij bedoelde Rooie Kobe, heeft het niet langer kunnen aanzien dat de heer Gil Blas zijn vat siroop stond aan te staren, met den grootsten lust om er eens van te proeven, maar het uit gierigheid niet wilde doen... Hij heeft gezegd: eet er eens van naar hartelust, op mijne kosten, maar heeft het ongeluk gehad hem te veel ineens te willen geven... De vent heeft het niet kunnen slikken...

Er werd weer luidop gelachen...

— Wij veroordeelen onzen bediende, sprak don Diego, die tranen van plezier had gestort, wij veroordeelen onzen bediende den heer Gil Blas te wasschen, tot er geen greintje siroop meer aan zijn achtbaren kop te zien is...

Hij zal daarna den afgeschrobten siroop wegen en ik zal hem voor mijn knecht betalen...

Dat oordeel vond algemeene instemming, behalve bij Gil Blas, die uitriep:

— Neen, neen, ik zal zelf mijn hoofd reinigen... Als die kerel dat doen moet, blijft er geen vel over...

— Doe er mede wat ge wilt, maar spoed u, want wij hebben geen wijn meer... Vier kruiken voor ons en twee voor onze bedienden!

Deze bestelling deed de woede van Gil Blas bedaren en hij verdween...

— Die kerel is een man van de daad, sprak Gonzales tot don Diego en Kobe bedoelend, die daar stond als of er niets gebeurd was... Hij is mijn vriend... Spijtig dat hij stom is...

— Dat is hij niet... Maar hij is Engelschman en kent geen woord Spaansch zoo groot als het siroopvat waarin hij onzen hospes heeft gedoopt...

— Dat is ook spijtig, zei de knecht van Alfonso, maar dat zal toch niet beletten dat hij mijn vriend blijft...

— Hij verdient het...

— Dat heb ik gezien, hij is een man van de daad!

Het spel werd in de achterkamer voortgezet en het was een eind in den nacht dat de Puabla met goud beladen het spel staakte...

Hij, don Diego en Jan van 't Schelleken bleven nog alleen over...

— Heeren, zei de kapitein, ik zeg u van harte dank voor uw aangenaam gezelschap en druk de hoop uit dat wij aan de speeltafel vrienden zijn geworden.

— Van onzentwege moogt ge daar aan gelooven...

— En wat mij betreft kan ik u de verzekering geven dat ik u waardeer en onverganke-lijke vriendschap toedraag... Om deze banden van genegenheid nog dichter toe te halen, zou ik u een voorstel willen doen.

— Spreek op en als het met de eer, de rechtvaardigheid, de ridderlijkheid en de liefde strookt, zei don Diego, nemen wij het op voorhand aan...

— Ik heb de eer u uit te noodigen met mij morgen het avondmaal te nuttigen in mijne woning...

— Gaat dat? vroeg don Diego aan Jan.

— Mij goed...

— Ik dank u, amigo, voor uw vereerend voorstel... Ik neem aan...

— Rond acht uur verwacht ik u...

Hij nam don Diego bij den arm en fluisterde hem toe:

— Ik zal u dan een gedeelte mijner speelschuld betalen.

— Och, beste vriend, ik dacht er reeds niet meer aan...

Zij namen afscheid...

Toen zij naar de herberg stapten, zei Jan tot Kobe:

— Gij hebt meer gedaan dan wij van u hebben verwacht... Don Diego heeft mij gelast u hartelijk geluk te wenschen...

— De vent zag er plezant uit, he, grinnikte Kobe, die Gil Blas nog voor zich zag staan met zijn gesiroopt gelaat... Ik heb het hem maar eens goed gelapt, he?... Ha, ze denken dat Kobe niets kan... Een greep in den nek en hij stak in het vat!...

Hij lachte luid...

— Dat heeft geen kwaad gedaan, zei Jan, maar dat is het nu juist niet waarvoor ik u geluk moet wenschen!

— Heb ik er mede misdaan? vroeg Kobe met groote verbazing.

— Neen, maar wij zijn vooral over u tevreden omdat ge de vriendschap hebt weten te winnen van den knecht van kapitein de Puabla...

— Daar weet ik niets van.

— Wij wel, en, als wij morgen bij Alfonso de Puabla, in het klooster gaan avondmalen, zetten wij er u in de keuken, waar ge waarschijnlijk den dienaar van den kapitein zult weerzien... Wordt er nog meer zijn vriend, meer verlangen wij voorloopig niet van u...

— Ik zal mijn best doen... Wij kunnen al goed samen met malkaar spreken, met onze handen.

— Dan kunt ge malkaar waarschijnlijk de hand drukken met uwe monden, lachte Jan van 't Schelleken...

Des anderdaags, tegen het vallen van den avond, begaven de drie mannen zich naar het klooster...

Onderweg zei Jan tot zijn rooien vriend:

— Ik wil u nog eens herhalen wat ik u in onze herberg heb gezegd.

Zet uw luiken nog eens goed open, Kobe, want gij weet dat gij eene rol moet spelen van het grootste belang.

— Heb ik het gister avond niet goed afgelapt?

— Opperbest, maar heden avond moet gij het nog beter doen. Het is spijtig dat gij geen Spaansch verstaat, maar ge moet het dan maar met uwe handen afdoen.

— Wat wij vooral wenschen te weten — Jan van 't Schelleken zei reeds « wij », waardoor hij verstaan liet dat don Diego en hij het spel leidden en Kobe als een ondergeschikt personnaadje werd beschouwd, hetgeen de jongen van Loenhout niet vatte, anders zou hij er kwaad om geworden zijn — wat wij vooral wenschen te weten, zei Jan dus, is of er geen ander personeel dan de nicht van den kapitein, Carmen heet zij, den keizer nadert of in zijn verblijf komt.

Maar, wees voorzichtig als ge dat tracht te weet te komen en wek geen argwaan...

— Ik ken al eenige woorden Spaansch, misschien meer dan gij denkt, antwoordde de Rooie fier, en ik zal wel de pieren uit zijn neus kunnen halen...

— Met uw handen, scherste Jan.

Zij werden in het halfduister door de wacht op het plein aangehouden, maar toen de aanvoerder, die wellicht van de Puabla onderrichtingen had ontvangen, don Diego herkende, werden onze helden door hem met de meeste vriendelijkheid bejegend en naar de woning van den kapitein gevoerd...

Kobe werd door zijn nieuwen vriend Gonzales in beslag genomen, en zooals Jan het voorzien had, naar de keuken gebracht...

De nicht van Alfonso had hare schoonste kleeren mogen aantrekken en was als eene juffer van grooten huize opgesmukt, wat haar wel niet mooier maakte, daar de natuur haar gul genoeg had bedeeld om haar toevlucht niet te moeten nemen tot kunstmatige versiering...

Zij moest den disch niet dienen, maar zat mede aan tafel...

— De vos, zoo dacht don Diego, heeft alles in het werk gesteld om mijn neef in te palmen... Het zal beter gaan dan hij denkt...

Ook voor het maal had de kapitein zijn uiterste best gedaan, want de lekkerste beetjes die de Mexicaansche keuken opleverde werden de genoodigden voorgezet en de puikste wijnen vulden aanhoudend hun bekers...

Was Carmen eene beeldschoone vrouw, ook voor hare opvoeding was het noodige gedaan geworden, zoodat haar omgang zeer aangenaam was.

Zij bezat eene zoete, welluidende stem, en wist met ingetogenheid toch haar gezonden kijk op allerlei zaken te doen gelden.

Het maal was dan ook nog niet afgeloopen of niet Jan van 't Schelleken had haar weten te bekoren, maar zij had den vriend van Rooie Kobe heel en al in hare netten weten te vangen.

— Het is spijtig, zoo dacht Jan, dat ik hier kom om voor den keizer te werken!

Hij zuchtte diep.

— Ik zou wel den rijken neef van don Diego willen wezen... Ik geloof dat ik dan met de schoone Carmen zou trouwen en nooit meer naar het Schelleken terugkeeren... Het is te zien of zij mij zou willen tot man nemen!

Toen het nagerecht was opgediend geworden, stelde don Diego aan den kapitein voor een kaartje te spelen, hetgeen deze met groot genoegen scheen aan te nemen.

— Dat is een gedacht, zei hij... Hiernaast ligt alles steeds gereed om tot het edele spel over te gaan...

Hij verdween met don Diego in de aanpalende kamer en de jonge lieden bleven alleen aan tafel zitten...

— Dat wil zeggen, dacht Jan, tracht nu maar het hart der schoone te veroveren... Als mijn Spaansch en Antwerpsch, met mijn klad Engelsch mij nu maar toelaten haar op te vrijen... Op het Schelleken zou het spoedig geklonken wezen... Nu moet ik er eens in mijn haar voor krabben...

Jan zei niets en keek naar de vingers zijner rechter hand, die op de tafel rustte.

Carmen zweeg en zag in hare telloor, waar een stuk gebak al hare aandacht scheen aan te trekken.

Eenige minuten, die uren schenen, duurde dat stilzwijgen.

Het was Jan 's tong die het eerste los kwam.

— Mejuffer, sprak hij, mag ik u eens iets zeggen?

— Ik luister, Mijnheer...

— Wat zal ik u zeggen?

— Als gij het niet weet, kunt gij het niet vertellen...

— Vertellen, dacht Jan, vertellen, dat is het... Hoe ik daar niet eerder aan gedacht heb...

En zoo goed en zoo kwaad als het ging, met zijn soms geradbraakt Spaansch, doorspekt met Vlaamsche uitdrukkingen, trachtte hij aan het meisje den droom te verhalen, waarover don Diego in de achterkamer van Gil Blas had uitgepakt...

De nicht van den kapitein deed haar uiterste best om er zooveel mogelijk van op te vangen en gelukte er dan ook in den droom in de groote lijnen te begrijpen...

Toen Jan haar diets maakte dat zijn bruid Carmen moest heeten, begon het meisje te lachen...

— Is het waar dat gij den droom hebt gesmaakt, vroeg ze, en den naam der bruid goed hebt verstaan?

— Op mijn eerste communiezieltje, antwoordde Jan...

De schoone begreep daar geen lettergreep van, maar ze giste toch dat het een eed moest zijn en hernam:

— Het is zonderling dat gij nu in een huis komt waar eene Carmen zich bevind...

— Het is een werk der Voorzienigheid...

— Dat geloof ik niet...

— Neen?

— Ik zal u zeggen waarom... Vooreerst ben ik een zeer arm meisje, zoowat de dienstmaagd van mijn oom...

— Ge zult in alle geval rijker zijn dan ik, dacht Jan, maar hij antwoordde:

— Dat doet niets ter zake...

— Toch wel, want mijn oom heeft mij gezegd dat gij schatrijk zijt...

— Dat is juist de reden waarom mijne bruid niets moet bezitten...

— Dan staat er nog iets anders in den weg.

— En dat is?

— Dat ik reeds verloofd ben, dat ik mijn hart reeds heb weggeschonken aan een man, die ik oprecht lief heb en die mijn echtgenoot zal worden... Mijn oom weet dat niet en ik bid u het hem niet te zeggen...

— Kust nu mijn oor, dacht Jan op zijn Schellekens. Moet ik daar nu al mijn Spaansch voor uithakkelen!...

Carmen keek weer naar het gebak in haar schotel en Jan naar de vingers zijner rechterhand, die een krijgsmarsch op de tafel trommelden.

— Ik zou op de Hobokensche hei willen zitten, sprak Jan.

Het meisje zei niets...

— Ik ga eens zien, vond Jan eindelijk, of mijn oom weet te winnen...

— Dan ga ik met u, naar de kans van mijn oom eens kijken...

Don Diego en Alfonso waren in het spel verdiept... Zij dachten niet eens meer aan de twee jongelieden...

Zij bleven eenigen tijd bij de speeltafel staan, toen Jan het woord nam:

— Oom, is het nog geen tijd om heen te gaan?... Het wordt laat...

Don Diego, die aan de winst was, keek verrast op en zag den spreker verbolgen aan:

— Heengaan!... Heengaan, Santa Fé de Bogotta!... Wat wordt er laat!... Ha, gij zijt het Juan? Wilt gij nu reeds naar huis toe?...

— Ja, zei Jan op een toon die geen tegenspraak dulde, ja, ik wensch te gaan slapen...

— Ik zou nooit durven denken hebben dat van u te zullen hooren!...

En tot de Puabla:

— Beste vriend, mijn neef wil het en vermits ik zijn inschikkelijk oom ben, moet ik gehoorzamen... Morgen vinden wij elkaar bij Gil Blas weer...

— Met genoegen, beste vriend...

Er werd nog een glas wijn geschonken en don Diego deed Rooie Kobe uit de keuken te voorschijn komen...

— We gaan naar huis, zei Jan tot zijn makker.

— Dat is spijt, meende Kobe, want het was er goed in de keuken...

Toen de buitenste poort achter hen gesloten was, vroeg don Diego:

— Waarom waart gij zoo haastig om naar huis te gaan, amigo?

— Wel, antwoordde Jan, omdat mijn haring er niet braadde...

— Hoedat?

— Al wat wij gedaan hebben zal niet baten. De schoone Carmen wil van mij niet weten...

— Dat is niet mogelijk... Hebt gij haar dan niet wijs gemaakt, dat gij rijker zijt dan de keizer zelf?

— Ik heb haar alles opgesolferd wat ik maar kon, haar mijn droom verteld ook al, maar zij heeft niet willen bijten!...

— En de reden?

— Zij heeft een vrijer, buiten de weet van haren oom en die kerel is met haar hart weg!..

— Wie is die??

— Dat heb ik haar niet gevraagd.

— Ik moet hem kennen.

— Waarom?

— Om hem mijn degen door zijn verliefd hart te steken!... Mededingers ruimt men uit den weg, Santa Fé de Bogotta! Op een dooden man blijven de meisjes niet verliefd!

— Het zou mij spijten dat hem leed mocht geschieden.

— Wat?... Zijt gij gek!

— Ik zou niet willen dat Carmen eenig leed mocht ondervinden door mijne schuld!

— Zij heeft u ingepakt!

— Dat zal het wel zijn...

— Tegenslag, morde don Diego... Hoe dat te verhelpen?

— Geloof mij, we moeten het opgeven en iets anders zoeken, beste vriend.

— Dat is spoediger gezegd dan gedaan! En wij verliezen te veel tijd... Intusschen blijft de keizer in handen van zijne vijanden zitten en God weet wat zij van plan zijn met hem te doen!... En wat heeft uw gezel in de keuken verricht?...

— Waarschijnlijk goed gegeten en gedronken en niets anders... Ik zal het hem eens vragen...

En tot Rooie Kobe:

— Wat hebt gij in de keuken van den kapitein zooal uitgestoken?

— Lekker gegeten...

— En gedronken ook?

— Ik zou het gelooven...

— En is dat al?... Niets te weet gekomen?..

— Meer dan gij denkt, Jan!

— Ha... Begin dan maar te biechten...

— Gonzales is nog meer mijn vriend geworden.

— Dat kan geen kwaad.

— En Panpeloena nog meer.

— Wat is dat voor een beest?

— De keukenmeid.

— Smakelijk... Dat is een goede kennis...

— Geen kennis, Jan.

— Wat dan?

— Mijn lief.

— He!... Uw lief zegt ge... Gij springt er nog al snel mede om...

— Zij wil niet dat ik haar nog verlaat... En ik wil haar ook niet meer verlaten...

— Dat is braaf van u... We zullen dan in het vervolg, als wij weer op ons eigen beenen moeten loopen, geen honger meer lijden...

— Er is een jongen, die de schotels moest afwasschen in de keuken, niet meer teruggekomen en ik ben in zijn plaats in den dienst van den kapitein aangenomen...

— Is dat waar?

— Zoo waar dat ik morgen naar het klooster trek, om er in dienst te treden...

— Wel potverkoffie! kreet Jan... Dat moet ik dadelijk aan don Diego mededeelen...

Toen deze laatste vernam hoe Kobe het had weten klaar te spinnen, greep hij de hand van den Rooie en schudde deze met geweld den arm...

— Gij zijt een feniks, riep hij uit... Amigo, dat is puik werk...

— Wat zegt hij, Jan?

— Dat gij een rare vogel zijt.

— En, ik weet nog wat!

— Zeg op...

— Panpeloena zal mij den keizer laten zien.

— Van verre, zooals don Diego hem heeft mogen aanschouwen... Aan het venster...

— Neen, van dichtbij.

— Hebt gij dat gevraagd?

— Ja.

— Op welke manier? Niet onvoorzichtig geweest?

— Voor wie neemt ge mij, zei Kobe fier. Ik heb haar gezegd dat ik den keizer niet kan verdragen, dat ik hem zou dood doen, als ik het kon! En dan heb ik er bijgevoegd, en ze verstond mij wat goed, dat ik hem eens zou willen zien, want dat ik hem nooit gezien had.

— Hebt ge dat allemaal met uwe handen kunnen vertellen?

— Ja en in het Spaansch ook.

— Ge zijt uw gewicht waard in krokseenen!... Maar zeg mij eens, hoe kan zij u den keizer van dichtbij laten zien?...

— Dat gaat gemakkelijk... Ik zal met de nicht van den kapitein mogen medegaan, om de schotels te dragen...

Dat moet ik don Diego dadelijk overbrieven... Houd uwen arm maar uit zijn klauwen, want deze maal trekt hij hem uit het gelid...

Toen Jan aan don Diego had voorgebracht hetgeen de Rooie hem had gezegd, was deze opgetogen en hij zei:

— Amigo, uw vriend is meer waard dan wij te zamen!... Hij heeft twee voet in huis en een in het vertrek van Zijne Majesteit... Wij zijn met reuzenpassen vooruit gekomen vandaag...

De Witte Vogel zal tevreden wezen.

— Als Kobe het spel maar niet verknoeit, meende Jan, want hij kan soms wat onbeholpen zijn...

Hij was wel wat jaloersch op zijn makker, die het zoo goed had weten aan boord te leggen, terwijl hij zoo ellendig was uitgebrand bij Carmen...

— Wij zullen hem de les spellen, sprak don Diego, eer hij morgen vroeg naar het klooster oprukt... Ik stel vertrouwen in hem... Hij is zoo onnoozel niet als hij er uitziet...

En tot Kobe die zijn hand wegstak, om eene armschudding te voorkomen:

— Amigo, gij zijt de man!... In naam onzer bondgenooten wensch ik u van ganscher harte proficiat!

— Dat versta ik nu allemaal, dacht de Rooie en hij antwoordde:

— Vans gelijken!...

HOOFDSTUK XVI

DE KEIZER VERLOST

Des anderdaags aan de ontbijttafel zei don Diego:

— Wij moeten onzen vriend nu maar zoo spoedig mogelijk naar het klooster laten gaan, om Panpeloena voor ons te laten werken.

— Een braaf wijf, meende Rooie Kobe, die den naam der keukenmeid hoorde.

— Dat moet wel, sprak Jan, vermits zij u Loenhout heeft doen vergeten.

— Niets vergeten, deed Kobe opmerken... Maar ik wil voor den keizer alles doen.

— En voor uwe meid ?

— Als dit kon samengaan, waarom niet !

— Uw makker moet het volgende van buiten leeren, zei don. ...Sire, in naam...

— Maar in welke taal ? onderbrak Jan... In het Spaansch kan hij het niet onthouden...

— Wel, gij zet het over in het Oostenrijksch...

— Hij kent geen gebenedijd woord van deze taal... Ik heb het u reeds gezegd, don Diego, wij zijn Belgen... Hij is van Loenhout en ik van Antwerpen... En Vlaamsch zal keizer Maximiliaan nu wel niet kennen... Zelfs de keizerin niet... Dat leeren ze aan het koninklijk hof te Brussel niet...

Al deze zinnen waren kremerslatijn voor don Diego, maar hij begreep toch dat er iets anders moest op gevonden worden.

— Schrijven, sprak hij na eenige seconden, het is gevaarlijk, maar er zal toch niets anders opzitten.

En na veel aarzelen kribbelde hij een briefje, dat hij op een stukje papier overschreef.

Het luidde:

« Sire, in naam der eedgenooten, Mexica-
» nen, Indianen, Oostenrijkers en bondgenoo-
» ten uwer hooggeschatte gemalin, laat ik u
» weten dat er in uw belang gewerkt wordt
» en gij een dezer dagen uit uwen kerker zult
» verlost worden. Hoop en moed. »

Hij plaatste onder deze regelen eene kleine *d* en eene groote *D*.

— Als later de belooning komt, dan zal dat don Diego beteekenen, dacht hij, en ik zal wel de eerste aan de beurt zijn.

Hij rolde het strookje papier op, zoodat het eene smalle korte sigaret geleek.

— Dit is gemakkelijk te verstoppen, tot het gepaste oogenblik daar is, om het den keizer in de handen te stoppen. Is er onraad, dan kan uw gezel het gemakkelijk in den mond steken, tot deeg knauwen als hij den tijd er toe heeft of het zoo inslikken als er haast bij is.

Jan van 't Schelleken bracht aan Kobe over hetgeen don Diego hem daar kwam te zeggen.

— Ge kunt het briefje in uwe schoenen tusschen uwe teenen steken als ge er geen ander schuilplaats voor weet, maar vinden mag het geen mensch, zelfs Panpeloena niet... Kunt ge tot bij den keizer komen, dan moet gij het hem geven, dat het niemand ziet, natuurlijk...

— Zoo slim ben ik nu ook wel, Jan...

— Ge zijt den laatsten tijd uiterst slim geworden, maar dat belet niet dat ge doen moet hetgeen ik u nu opleg... Ge moet nu juist niet denken dat gij alles nu alleen weet, omdat gij de keukenmeid van den kapitein hebt opgevrijd... Wat zult gij doen als men u moest gevangen nemen ?

— In de gevangenis gaan zitten, Jan.

— Houd uw eigen voor den aap, vriend Kobe... Ik wil zeggen: wat zult ge dan met het briefje doen ?

— Ja... zie... als ik het kon wegwerpen...

— Dat zou men niet zien en men zou het niet vinden, lompe Kobe... Ge moet het dan inslikken...

— Dat zal ik dan doen... Is er nog iets anders te verrichten ?

— Goed zien en hooren en ons alles overbrengen, zoodra wij bij u komen...

— Wees gerust, Jan, ge zult er van verwonderd zijn hoeveel ik zal weten, want Panpeloena kan geen oogenblik den mond houden.

— Des te beter...

— Als ge mij nu naar het plein van het klooster wilt brengen, dan zal ik den weg wel alleen vinden...

— Hier is wat goud... Ge zoudt het kunnen noodig hebben...

— Ja, onderweg al...

— Onderweg ?

— Wel ja, Jan, ik wil een snoer voor den hals van Panpeloena koopen...

— Ik geloof Kobe dat een gebed aan den Heiligen Geest door hem aanhoord is geworden, want het is niet mogelijk op zulk een korten tijd zoo slim te worden...